

2 Vragenuur

Vragenuur

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 12.3 van het Reglement van Orde.

Vragen Kröger

Vragen van het lid Kröger aan de staatssecretaris Participatie en Integratie over het bericht "Moeten we ons zorgen maken om stijgende gasprij? 'Opslagen zijn in Europa leeg, dat zien aanbieders ook'".

De voorzitter:

Aan de orde is het wekelijks vragenuurtje. Een hartelijk woord van welkom aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Fijn u hier weer te zien. Hij krijgt een vraag van mevrouw Kröger van de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid. Het woord is aan haar.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Ik zat laatst aan de keukentafel bij een mevrouw die oma wordt. Zij verheugt zich heel erg op het feit dat ze oma wordt, maar ze was ook verdrietig. Ze realiseerde zich namelijk dat ze dat lieve kleine baby'tje niet in een koud en tochtig huis wil opvangen, dat ze er niet op wil passen thuis. Dat is de realiteit bij duizenden, tienduizenden, honderdduizenden mensen op dit moment. Dat verhaal staat niet op zichzelf. In mijn wijk, in Amsterdam-Noord, zijn dat de verhalen op het schoolplein. Dat zijn de verhalen die ik hoor.

Dit kabinet doet niets voor deze mensen. Dit kabinet laat die mensen letterlijk in de kou zitten. De Kamer is duidelijk geweest: regel dat Noodfonds Energie; zorg dat het op 1 januari klaarstaat. Maar de dag voor de kerstvakantie kregen wij een briefje: sorry, niet gelukt. Hoe kan dit? Waarom is deze staatssecretaris niet vanaf dag één in de benen gegaan om te zorgen dat mensen geholpen worden?

Afgelopen jaar zijn er meer dan 100.000 mensen door dat noodfonds geholpen met hun energierekeningen. Het is nu half februari, we zitten midden in het stookseizoen, er komt een koudegolf aan, de gasprijzen gaan omhoog, en er is niets geregeld. Vorig jaar op dit moment hadden al 85.000 mensen een aanvraag gedaan. Kan de minister vandaag aan al die mensen thuis toezeggen: het wordt geregeld; geen mitsen, geen maren, geen excuses, we regelen het?

De voorzitter:

Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Nobel:

Voorzitter. Net als mevrouw Kröger spreek ik al die mensen die moeite hebben om rond te komen, die de energierekening niet kunnen betalen en zeggen: de overheid zou mij toch helpen? Ik herken het beeld dat mevrouw Kröger schetst helemaal. Dat heb ik bij huisbezoeken bij mensen thuis mee mogen maken, maar ook bij bijeenkomsten over schulden en armoede. Dat de Kamer daarbij het belang deelt, blijkt ook uit de unaniem aangenomen motie van

mevrouw Kröger. Aan de structurele oplossing via het Social Climate Fund, waaraan gerefereerd wordt, werkt het kabinet voor de lange termijn. Tegelijkertijd hebben we aan uw Kamer laten weten dat we willen doorgaan met het noodfonds.

Mevrouw Kröger schetst terecht dat ze voor de kerstvakantie van ons heeft gehoord dat het helaas niet gaat lukken. Dat was op dat moment ook echt de inschatting die ik moest maken, omdat het op dat moment helaas niet lukte om de energiebedrijven mee te krijgen om samen het noodfonds overeind te houden. Rond de kerst, of misschien met de goede voornemens voor het nieuwe jaar, bleek dat er vanuit de energiesector toch hoop was om er samen uit te komen. Toen heb ik gelijk met de minister van KGG de handschoen weer opgepakt om te kijken of we er samen uit kunnen komen en of we ervoor kunnen zorgen dat het noodfonds langer in de lucht blijft, omdat de huishoudens waar u ook aan refereert, die steun zo hard nodig hebben.

Daarbij heb ik uw Kamer ook laten weten dat dat niet zonder enig risico is. We hebben in eerdere noodfondsen gebruik gemaakt van de situatie waarbij het Rijk twee derde van de kosten voor zijn rekening neemt en het bedrijfsleven een derde. Ik heb uw Kamer laten weten dat we van dat principe afstappen. Daarmee nemen we een juridisch risico, maar ook dit kabinet wil zorgen voor een oplossing voor de huishoudens die het zo hard nodig hebben. Dat zijn niet alleen de lage inkomens, maar ook de middeninkomens die de energierekening niet kunnen betalen. Tegelijkertijd is het zo — dat heb ik u ook laten weten in antwoord op andere schriftelijke vragen van een aantal van uw fracties — dat we de uitvoeringskosten die nodig zijn om dit noodfonds uiteindelijk bij de mensen thuis te krijgen, niet voor onze rekening kunnen nemen. Dat heeft ermee te maken dat er dan sprake zou kunnen zijn van staatssteun. Ik denk echt dat we moeten voorkomen dat we die route gaan bewandelen, want dat zou kunnen betekenen dat iemand middelen krijgt vanuit het noodfonds en een halfjaar later te horen krijgt: helaas, de staatssteun was ongeoorloofd, dus terug met die middelen. Daar is natuurlijk helemaal niemand bij gebaat. Dat moeten we dus voorkomen. Ik ben samen met de minister van KGG nog steeds in gesprek met de energiesector, de energiebedrijven en de netbeheerders om te kijken of zij die uitvoeringskosten voor hun rekening kunnen nemen, zodat we alsnog dat noodfonds overeind kunnen houden.

Ik zal deze week, mede namens de minister van KGG, een brief sturen waarin we die finale poging schetsen. Die mensen hebben namelijk, zoals mevrouw Kröger terecht stelt, gewoon behoefte aan duidelijkheid. Wat dit kabinet betreft komt het noodfonds er, maar de garantie die mevrouw Kröger vraagt, kan ik op dit moment nog niet geven. Dat heeft ermee te maken dat ik dat uiteindelijk echt samen met de sector moet doen, want die zal die uitvoeringskosten moeten dragen.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Dit is een antwoord waar niet alleen ik niets aan heb, maar waar ook de mede-indieners van de motie en al die mensen thuis die op dit moment gewoon de rekening niet kunnen betalen, niets aan hebben. Ik wil eigenlijk van de staatssecretaris weten: weet hij hoeveel mensen er nu al op rekenen, al hopen en al verwachten dat het noodfonds er komt?

Staatssecretaris Nobel:

Het enige juiste antwoord daarop is: te veel. Te veel mensen kunnen namelijk op dit moment niet de rekening betalen. Dat weet dit kabinet. Dat realiseert het kabinet zich ook. Daarom hebben we toen er werd gezegd "dat noodfonds duurt maar twee jaar" toch tegen elkaar gezegd: we gaan proberen het nog een jaar te verlengen om uiteindelijk tot die structurele oplossing te komen van het beter isoleren van woningen. Daar heeft u ook zelf aan gerefereerd in uw motie. Tegelijkertijd heb ik ook de complexiteit geschetst dat het niet mogelijk is om zelf als overheid dat noodfonds in de lucht te houden, want de uitvoeringskosten zullen uiteindelijk door een andere partij gedragen moeten worden dan de overheid. Ik heb u zojuist ook aangegeven waarom het heel onverstandig zou zijn om daarmee door te gaan. Tegelijkertijd besef ik heel goed dat die huishoudens nu die steun nodig hebben. Eigenlijk hadden ze die al moeten hebben. Maar zoals u zelf ook stelt: er komt een koufront aan. Mensen zetten nu de verwarming hoger of doen dat helemaal niet, omdat ze die steun niet krijgen. We zullen dus als kabinet nu actie moeten ondernemen. Dat is ook de reden dat ik deze week samen met de minister van KGG een brief stuur aan de netbeheerders, waarin we aangeven dat we met elkaar tot een finale poging moeten komen.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Dat is geen antwoord op mijn vraag. 6.000 mensen hebben al aangegeven: wanneer gaat dat noodfonds weer open? Dat zijn mensen die op dit moment de rekening niet kunnen betalen. Alles wat ik hoor, is dat we deze week een procesbrief krijgen — weer een stapje in een kennelijk moeizaam proces. Volgens mij is de hele Kamer het met mij eens dat de staatssecretaris ons hier moet toezeggen dat dat noodfonds opengaat. Geen mitsen, geen maren: het moet open!

Staatssecretaris Nobel:

Nogmaals, ik begrijp het verzoek heel goed. De motie is ook breed door uw Kamer gesteund. Het kabinet zet alles op alles om dat noodfonds mogelijk te maken, maar daarbij moet ik toch aangeven dat we uiteindelijk samen met het bedrijfsleven, samen met de netbeheerders en de energiebedrijven, ervoor moeten zorgen dat ook die uitvoeringskosten geregeld worden. Want op het moment dat dat niet gebeurt, dan gaan we wellicht over tot uitbetaling en komen we later bij die mensen terug met: u heeft dat geld onrechtmatig verkregen. Daar is uiteindelijk helemaal niemand bij gebaat. Het kabinet zet dus alles op alles om het noodfonds mogelijk te maken, maar gemakkelijk is het niet.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Hoe groot is het gat dat er nu nog is? Hoe groot is dat financiële gat?

Staatssecretaris Nobel:

Ik denk niet dat het verstandig is om op dit moment te praten over wat er nog gedaan moet worden door andere partijen, omdat dat de oplossing waar we allemaal naar op zoek zijn, uiteindelijk niet dichterbij brengt. Daar ga ik op dit moment dus geen antwoord op geven, omdat ik, zoals ik in antwoord op Kamervragen al geschetst heb, de marktpartijen de kans wil geven om er samen uit te komen. Lukt dat onverhoopt niet, dan is dat het moment om tot de slotsom te komen wie bereid is wat bij te dragen — u heeft

eerder al gevraagd wie wat doet — maar dat is nu nog in beweging.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Ik kan helemaal niks met dit antwoord. Ik krijg geen antwoord op de vraag hoe groot het gat is, dus dan kunnen wij als Kamer ook geen actie ondernemen om dat gat te dichten. Ik krijg niet de zekerheid dat dat fonds er gewoon komt. Dat is een toezegging die deze staatssecretaris zal moeten doen, aangezien er een dikke Kamermeerderheid is die zegt: stel dat fonds open. Het enige wat mij toegezegd wordt, is dat we aan het einde van deze week weer een procesbrief krijgen. Hoe gaat dit enige lucht geven aan de mensen die nu in de kou zitten? Ik snap niet hoe de staatssecretaris dat kan denken. Werkelijk niet. Dan blijft de vraag ... Er staat 60 miljoen voor. Dat bedrag van 60 miljoen is conform wat er vorig jaar is uitgekeerd. Dat is een bedrag dat gewoon hulp biedt. Kan de staatssecretaris mij toezeggen en garanderen dat die 60 miljoen dit stookseizoen terechtkomt bij mensen die de energierekening niet kunnen betalen?

Staatssecretaris Nobel:

Ik krijg telkens dezelfde vraag: kunt u garanderen dat het noodfonds er komt? Ik heb nu al een keer of drie geprobeerd te schetsen dat als het aan het kabinet ligt, dat noodfonds er komt. We hebben 60 miljoen gereserveerd voor de kwetsbare huishoudens die de energierekening niet of moeilijk kunnen betalen. Tegelijkertijd schets ik — dat probeer ik dan nogmaals te doen; dat hebben we eerder ook in antwoord op Kamervragen gedaan — dat de uitvoeringskosten gedragen moeten worden door een andere partij dan de overheid. Anders zijn de huishoudens waarvoor we het met z'n allen willen doen, er uiteindelijk niet bij gebaat, omdat ze dan achteraf misschien te horen krijgen: u heeft dat geld onrechtmatig verkregen; u moet het terugbetalen. De urgentie voelt het kabinet dus zeer zeker. Ik kan u geruststellen: het gaat geen week duren voor die brief er ligt. Die brief gaat er vandaag uit. Het is ook geen procesbrief, maar een brief waarin we heel duidelijk tegen de energiebedrijven en de netbeheerders zeggen dat we er deze week met elkaar uit moeten komen, omdat het anders helaas niet lukt. De garantie ik die ik u kan geven, is dat ik namens dit kabinet iedereen probeer te bellen om dit voor elkaar te krijgen, en daar ben ik de afgelopen weken ook met de minister van KGG keihard mee bezig geweest. Maar de bijdrage die uiteindelijk nog nodig is voor de uitvoeringskosten, zal vanuit het bedrijfsleven betaald moeten worden.

Mevrouw Kröger (GroenLinks-PvdA):

Wat de staatssecretaris hier schetst, is een procesbrief, namelijk: ik ga mijn best doen. Mijn vraag, waar ik geen antwoord op krijg, was: kan de staatssecretaris mij garanderen dat de 60 miljoen die gereserveerd is, ook terechtkomt bij mensen die hun energierekening niet kunnen betalen?

Staatssecretaris Nobel:

Kijk, we hebben ook nagedacht over het scenario waarin het noodfonds onverhoopt niet lukt en we niet in staat zijn om dit uiteindelijk met private partijen voor elkaar te krijgen. Dan zijn er nog een aantal andere routes die we zouden kunnen bewandelen om die 60 miljoen alsnog bij kwetsbare huishoudens terecht te laten komen. Tegelijkertijd heeft

bijvoorbeeld de VNG al aangegeven dat die niet zit te wachten op bijvoorbeeld de route via de bijzondere bijstand. Dit omdat dat weer heel veel capaciteit vraagt van gemeenten, omdat dan de uitvoeringskosten omhooggaan en omdat dan het bedrag dat uiteindelijk bij die huishoudens terecht komt, lager wordt doordat de uitvoeringskosten hoger zijn. Ik kan dus nog wel een aantal scenario's met u bedenken, maar ik wil gewoon eerst dit pad uitlopen en vol de schouders eronder zetten om hier samen met het bedrijfsleven uit te komen, voordat ik over allerlei andere alternatieve scenario's ga nadenken. Daar zijn de mensen waar u en ik voor willen knokken namelijk gewoon niet bij gebaat.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Ik hoor de staatssecretaris schetsen dat hij een pad aan het uitlopen is. Nou, dat is prettig voor de staatssecretaris, maar niet voor de mensen thuis die hun energierekening niet kunnen betalen. We zijn in deze puinhoop terechtgekomen doordat er niet op tijd gehandeld is. Mijn laatste vraag is dus: wat gaat deze staatssecretaris doen om te garanderen dat we volgend jaar een structurele oplossing hebben en niet weer in dezelfde puinhoop belanden?

Staatssecretaris **Nobel**:

Zoals eerder geschetst, zijn we hier al heel lang mee bezig. Ik herken me dus ook niet in het beeld dat we niet op tijd zijn begonnen. De afspraak die we eerder hadden met het bedrijfsleven, stond voor twee jaar. Tegelijkertijd maakte dat ook dat ik u voor de kerstvakantie heb laten weten dat we er helaas niet uit komen. Het leek er namelijk op dat het bedrijfsleven die afspraak niet nog een jaar wilde verlengen. Gelukkig is er, denk ik, gedurende het nuttigen van kerstmaaltijden en/of in het kader van goede voornemens vanuit het bedrijfsleven ook bedacht: "Het kan toch niet waar zijn dat we die mensen in de kou laten zitten? Daar moeten we iets voor doen." En dus zijn we samen gaan kijken of we niet toch uiteindelijk ervoor kunnen zorgen dat het noodfonds overeind blijft, zodat die kwetsbare huishoudens, waar ook dit kabinet zich voor wil inzetten, toch bereikt worden. Daarvoor zijn stappen gezet, maar het eerlijke verhaal is dat we er nog niet zijn. Ik denk dat die mensen gewoon niet langer kunnen wachten. Die urgentie voel ik en deel ik namens het kabinet. Daarom zal ik vandaag, mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei, een brief sturen waarin staat dat we deze week van hen gewoon duidelijkheid moeten hebben of ze bereid zijn om uiteindelijk die uitvoeringskosten te dragen.

De **voorzitter**:

Dank u wel. Er zijn vervolgvragen. 30 seconden voor de heer Vermeer.

De heer **Vermeer** (BBB):

Ik snap dat de staatssecretaris niet uit de onderhandelschool kan klappen. Als je zelf onderhandeld hebt, dan weet dat dat niet goed is voor je positie. Dat is ook niet goed voor de burgers die het hier betreft. De energiebedrijven zeggen tegen ons dat ze wel willen, dus ik zou graag willen dat de staatssecretaris klip-en-klaar zegt waarom die energiebedrijven nu opeens niet de uitvoeringskosten zouden willen dragen. Wat zijn hun argumenten daarvoor? Die energiebe-

drijven vragen namelijk ook van alles van ons. Het is goed als wij als Kamer ook weten wie welke positie echt inneemt.

Staatssecretaris **Nobel**:

Ik denk dat dat een terechte vraag is. De energiebedrijven zetten op dit moment echt hun beste beentje voor. Tegelijkertijd bedragen die uitvoeringskosten 10,5 miljoen; daar hoef ik niet geheimzinnig over te doen. De vraag is uiteindelijk of ook de netbeheerders daar een bijdrage aan willen leveren. De energiebedrijven hebben concreet een bijdrage toegezegd. Ik ga er nu niet over uitweiden wie dan precies welk deel wil doen, want ik denk dat dat de onderhandeling inderdaad niet helpt. Tegelijkertijd is het totaalbedrag van de uitvoeringskosten nog niet gevonden. Daarom zal ik mede namens de minister van Klimaat en Groene Groei een beroep doen op de netbeheerders. Ik zal vragen of zij bereid zijn om aan hun aandeelhouders voor te leggen om toch het restant, dat wat we nu nog nodig hebben, te kunnen voldoen, zodat de uitvoeringskosten door beide partijen gedragen kunnen worden en we de 60 miljoen uit kunnen keren die het Rijk al op de plank heeft liggen.

De heer **Vermeer** (BBB):

Dan wil ik van de staatssecretaris graag weten of er nu een andere formule voorgesteld wordt dan in de voorgaande jaren. Met andere woorden, is het vreemd dat we nu in één keer wat weg moeten halen bij de netbeheerders, of was dat ook de oude situatie en wordt er eigenlijk gewoon voortgeborduurd op de oude afspraken?

Staatssecretaris **Nobel**:

Omdat we de afspraak hadden dat we het noodfonds twee jaar in de lucht zouden houden, zijn er inderdaad andere voorwaarden op dit moment. Er is helaas überhaupt nog geen deal. Dat zit 'm bijvoorbeeld ook in de bijdrage van de energiebedrijven. Voorheen was het twee derde van het Rijk en een derde van de energiebedrijven. Gaandeweg hebben we geconstateerd dat dat helaas niet gaat lukken. Tegelijkertijd willen we het bedrag van 60 miljoen dat het Rijk gereserveerd heeft voor de huishoudens die de energierekening niet kunnen betalen, uiteindelijk toch via het noodfonds uitkeren, omdat dat sneller is en de uitvoeringskosten relatief laag zijn.

We hebben dus gezegd: dan gaan we ook naar andere partijen kijken. Later zijn daar ook de netbeheerders bij gekomen, omdat we er uiteindelijk niet met alleen de energiebedrijven uit kwamen. Ik heb nog geprobeerd om breder ook derden erbij te betrekken, maar het meest logisch is natuurlijk toch om de energiesector erbij te betrekken. Toen hebben we gezegd: nou, dan gaan we kijken of ook de netbeheerders een bijdrage willen leveren. Dat is inderdaad anders dan voorheen. Toen waren de netbeheerders er niet bij betrokken. Tegelijkertijd is dit voor het kabinet te belangrijk om niet ervoor te zorgen dat we uiteindelijk dat noodfonds in het leven roepen.

Mevrouw **Rooderkerk** (D66):

We zijn het erover eens dat het van groot belang is dat dat noodfonds er komt, maar het klinkt toch alsof het kabinet er een beetje laat achter gekomen is hoe belangrijk dat is. Want nu wordt dus gezegd: oké, we kunnen het ook met een lagere bijdrage van energiebedrijven voor elkaar krij-

gen, zeker als de netbeheerders eraan mee willen doen. Maar waarom is daar niet al eerder over gesproken met hen? Waarom is er niet voor gezorgd dat het eind vorig jaar, toen dit natuurlijk geregeld had moeten worden, tot een oplossing was gekomen? Want in het antwoord op de schriftelijke vragen die wij hebben gesteld, staat dat het na het verschijnen van die opdracht van het kabinet nog acht weken duurt tot dat noodfonds actief is. Oftewel, we zitten in april, bijna richting de zomer, eer we mensen kunnen gaan helpen met hun energierekening. Wat doen we dan voor de mensen die nu in de kou zitten?

Staatssecretaris Nobel:

Ik denk dat het goed is om aan te geven dat die gesprekken al maanden lopen. We proberen natuurlijk al maanden om hieruit te komen. Namens het kabinet heb ik de Kamer ook laten weten dat aan de verhouding zoals die voorheen was, die eenderde- en tweederdebijdrage, risico's zitten. Vanuit het kabinet hebben we dus ingezet op de eerdere afspraken, zoals ze ook gemaakt zijn met de energiebedrijven. Dat lukte niet. Toen heb ik u voor de kerst laten weten: helaas, we zijn er niet uit gekomen. Toen hebben de energiebedrijven aangegeven: nou, we zouden er wel samen uit willen komen, dus laten we toch nog kijken hoe we dat mogelijk kunnen maken. Nou, daar zitten we op dit moment middenin. Toen hebben we wel moeten constateren dat de afspraak zoals we hem eerder met elkaar hadden gemaakt, niet realistisch is. Daar heb ik uw Kamer ook over geïnformeerd. Tegelijkertijd kijken we hoe we dan toch dat noodfonds nog overeind kunnen houden, zodat die kwetsbare huishoudens uiteindelijk toch die middelen kunnen krijgen. Dat zouden we kunnen doen door het bedrijfsleven de uitvoeringskosten te laten betalen. Dan is de bijdrage lager dan hij was, maar voor diegene die thuiszit, maakt dat in die zin niet uit. Die ontvangt uiteindelijk hopelijk hetzelfde bedrag. We doen het voor degene die nu thuiszit en die middelen niet ontvangt.

De voorzitter:

30 seconden voor de heer Dijk.

De heer Dijk (SP):

Het was een historische fout om onze energie te privatiseren. Die historische fout uit zich hier. Het uit zich hier. Als deze staatssecretaris daadwerkelijk macht en zeggenschap had over onze energie, kon hij voorkomen dat tienduizenden huishoudens die in de kou zitten, moeten besparen op hun eten of de kachel laag moeten zetten. Als deze staatssecretaris echt zeggenschap en macht had, had hij dit probleem sneller kunnen oplossen. Mijn vraag is dus: waarom is het deze staatssecretaris niet gelukt om een noodfonds, dat twee jaar lang zijn werk deed, in de benen te houden? Waarom wist hij dit pas voor de kerst en had hij een paar energiebonzen nodig, een paar energiedirecteuren die een kerstmaaltijd nodig hadden om over hun hart te strijken en misschien toch wel met deze staatssecretaris in gesprek te willen?

Staatssecretaris Nobel:

Het antwoord is heel simpel. De rijksoverheid heeft een afspraak gemaakt voor twee jaar en niet voor drie jaar. Ik doe nu alsnog vanuit het kabinet mijn stinkende best om er uiteindelijk voor te zorgen dat daar een derde jaar bij

komt. De conclusie dat het niet lukt, is te voorbarig. Laten we met elkaar hopen dat het wel lukt en dat ook de energiebedrijven en netbeheerders zeggen: wij gaan de uitvoeringskosten betalen, zodat uiteindelijk de kwetsbare huishoudens waarvoor 60 miljoen is gereserveerd ook die middelen zien. Maar op dit moment zijn we er nog niet.

De heer Dijk (SP):

Nee, op dit moment zijn we er nog niet. Volgens mij is hiervóór ook opgemerkt, zeer terecht, dat het misschien april wordt als het zo doorgaat. Dan bent u volledig afhankelijk van die energiedirecteuren of het wel of niet gaat gebeuren. U heeft daar nul, nul zeggenschap over.

Dan de volgende vraag. Als u wist dat dit twee jaar lang zo ging en dat het niet een derde jaar inging, waarom heeft u dan niet van tevoren alternatieven uitgewerkt om, mocht dit geval zich voordoen zoals het zich nu heeft voorgedaan, namelijk dat het energienoodfonds niet verlengd werd, direct de mensen in hun inkomen te ondersteunen, zodat het geld direct bij hen terecht komt? U bent nu al meer dan anderhalve maand te laat. Als het inderdaad nog acht weken gaat duren voordat het noodfonds wel is opgericht, bent u ruim drie maanden te laat. Waarom heeft u niet van tevoren een alternatief uitgewerkt, zodat die mensen nu niet in onzekerheid en in de kou zitten?

Staatssecretaris Nobel:

Ik heb zojuist ook al aangegeven dat die alternatieven er wel zijn, maar dat die vele malen slechter zijn dan het alternatief om het noodfonds toch nog een jaar langer in de lucht te houden. We zouden bijvoorbeeld kunnen proberen om via gemeenten en de bijzondere bijstand die huishoudens alsnog te bereiken. Maar gemeenten geven ook aan: daar zitten wij eigenlijk niet op te wachten, want de uitvoeringskosten zijn hoog en het brengt onnodig veel werk voor gemeenten met zich mee. Uiteindelijk zal het bedrag — daar doen we het met elkaar voor — dat de huishoudens ontvangen die moeite hebben om de energierekening te betalen lager worden, omdat de kosten aan de andere kant hoger zijn. Dus u kunt mij nu wel verwijten dat ik het niet probeer, maar het is ook heel onverstandig om het te proberen, omdat er een veel beter alternatief voorligt, namelijk dat noodfonds in de lucht houden. Ik ben er op dit moment heel hard mee bezig om dat samen met de minister van Klimaat en Groene Groei toch voor elkaar te krijgen. En ja, daar hebben we inderdaad de marktpartijen, in dit geval de energiebedrijven en de netbeheerders, voor nodig.

Mevrouw Postma (NSC):

Dit is eigenlijk gewoon om te huilen. 40 dagen zijn we al bezig en wordt er al gepraat. Ik wil dan ook vanaf deze plek netbeheerders en energiebedrijven, waarvan ik weet dat ze meekijken, oproepen om vrijdag 14 februari, Valentijnsdag, over hun hart te strijken en met een akkoord te komen, om eigenlijk gewoon te komen met de invulling van die een derde. Ik wil de staatssecretaris vragen om hier toe te zeggen dat hij, als dat vrijdag niet gebeurt, met een brief komt waarin hij ons vertelt wat er in die onderhandelingen heeft plaatsgevonden, dat hij daarover open is tegenover de Kamer en hij ons die informatie toestuurde.

Staatssecretaris Nobel:

Ik zal dat zeker doen. Maar laat ik positief blijven: ik neem drie bossen rode rozen mee voor als de netbeheerders samen met de energiebedrijven op Valentijnsdag toch dat bedrag rond kunnen krijgen. Daar zijn de mensen namelijk het meest mee geholpen. Maar mocht dat niet lukken, dan moet denk ik heel duidelijk zijn wie wat wilde bijdragen. Dat zal ik dus aan uw Kamer doen toekomen.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Wie ook heel veel last hebben van de energieprijzen zijn onze ondernemers. Met name de wat kleinere ondernemers betalen geloof ik 30% meer aan energieprijzen dan in Duitsland en 70% meer dan in België. Waar komt dat door? Dat komt door de belastingen die wij feitelijk heffen, want van de energieprijs wordt 62% bepaald door wat de schatkist ophaalt. Ik vraag mij al zolang ik hier in energiedebatten sta af wanneer het kabinet en de overheid eens wat gaan doen aan die torenhoge belastingen — btw en overige belasting — op energie. Dat is namelijk op een gegeven moment niet meer te behappen voor een ondernemer. Wat gaat de staatssecretaris daaraan doen?

Staatssecretaris **Nobel**:

Ik ben hier als staatssecretaris van Sociale Zaken voor het noodfonds, om ervoor te zorgen dat we dat noodfonds nog een jaar langer in de lucht houden voor huishoudens die met heel veel moeite de energierekening nog maar net kunnen betalen. Ik begrijp uw vraag over de belastingen, maar die zijn niet echt gekoppeld aan het noodfonds en de gesprekken die ik op dit moment voer met de bedrijven en de netbeheerders.

De heer **Eerdmans** (JA21):

Dit gaat over bestaanszekerheid, ook voor onze ondernemers. Ik hoopte een beetje op een antwoord daarover. Je kunt in dit geval ook een noodfonds bepleiten voor ondernemers, omdat er heel veel ternaauwernood nog door de maand heen komen. Mijn vraag is dus eigenlijk: ziet de staatssecretaris dat de helft of 72% wegdragen naar de schatkist niet helpt om ondernemers op de been te houden? Is hij dat met mij eens? Dan kunnen we er later nog weleens een debat over voeren wat daaraan valt te doen.

Staatssecretaris **Nobel**:

Ik zie meer in algemene zin dat mensen thuis, maar ook ondernemers ontzettend veel moeite hebben om de rekeningen te betalen. Volgens mij vraagt dat om een discussie die breder is dan de discussie over het in leven roepen van nog een noodfonds. Als we iets met elkaar leren, is dat denk ik dat het noodfonds eerder een verbandje is, terwijl wij moeten inzetten op een structurele oplossing. Dat zijn we ook aan het doen als kabinet. Wij willen ervoor zorgen dat uiteindelijk woningen beter geïsoleerd zijn, zodat de energierekening structureel omlaaggaat. Ik denk dat het ook voor ondernemers van belang is dat wij ze niet helpen met nog een noodfonds, maar dat we ervoor zorgen dat zij uiteindelijk hun rekening kunnen betalen. Maar dat moeten we hier niet aan het noodfonds koppelen.

De heer **Grinwis** (ChristenUnie):

De nood is hoog. Het noodfonds is nodig. Nu en niet straks in de lente, als de temperatuur weer stijgt en het kalf ver-

dronken is. De staatssecretaris heeft veelvuldig de naam van de minister van KGG, Sophie Hermans, genoemd en ze trekken samen op. Zou hij in zijn contacten de noodzaak willen overbrengen dat je niet alleen de nood moet lenigen, maar ook moet zorgen dat je je eigen aanbod op orde hebt? We vullen onze gasopslagen helemaal niet meer goed. We gaan een winter in met een gasopslag die voor minder dan 80% gevuld is, terwijl we een paar jaar geleden in crisis hadden en toen de regel is ingesteld dat dat 90% moet zijn. Kijk, de geopolitiek kunnen we als klein land niet veranderen, maar we kunnen ons wel zo goed mogelijk voorbereiden. Dat doen we niet. Dat geef ik graag aan deze staatssecretaris mee, want als we dat wel goed geregeld hebben, dan scheelt dat ook in de prijs.

Staatssecretaris **Nobel**:

Ik hoorde geen vraag maar een oproep. Volgens mij is de minister zich daar terdege van bewust. Volgens mij heeft zij uw Kamer ook beloofd om deze maand nog een brief te sturen over die gasprijzen. Dat is in ieder geval wat ik daarover nu vanuit mijn hoedanigheid kan zeggen.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Terwijl we dit vragenuur hebben, stroomt mijn mailbox vol met mailtjes van mensen die vragen: wanneer word ik geholpen? Wat deze staatssecretaris doet, is naar anderen wijzen en de schuld ook bij anderen neerleggen. Maar als je er pas bij de kerstdis achter komt dat je de boel niet op orde hebt, dan ben je gewoon te laat. Mijn vraag is dus als volgt: hij gaat nu een brief sturen en kijken bij de netbeheerders, maar kijkt hij dan ook naar TenneT? Het Rijk is daar namelijk ook gewoon aandeelhouder van. Daarover kunnen deze staatssecretaris en de minister van KGG dus een duidelijke knoop doorhakken. Zorgt hij er ook voor dat we volgend jaar niet meer in deze puinhoop zitten? Gaat deze staatssecretaris, die verantwoordelijk is voor bestaanszekerheid, dit gewoon zelf goed regelen?

Staatssecretaris **Nobel**:

Nogmaals, we zijn hier echt al maanden mee bezig. Het is heel flauw om dan te zeggen: u bent er pas tijdens de kerst achter gekomen dat dit niet lukt. Nee. We hebben u eerder al geïnformeerd. Omdat we de noodzaak voelen om dat noodfonds in de lucht te houden, zijn we zelfs bereid om risico's te nemen. Maar uiteindelijk kunnen die uitvoeringskosten niet door het Rijk gedragen worden, omdat daar ook weer risico's aan kleven. Ik denk dat u het ermee eens bent dat niemand wil dat die huishoudens eerst een bepaald bedrag ontvangen, maar we later moeten zeggen: u heeft dat bedrag ten onrechte gekregen. Dat pad moeten we gewoon niet gaan bewandelen met elkaar.

Voor de kerst leek het er niet op dat de energiesector — ik moet eigenlijk "de energiebedrijven" zeggen — de uitvoeringskosten helemaal voor hun rekening zouden kunnen nemen. Daarom hebben wij de gesprekken verder verbreed en zijn we ook met de netbeheerders in gesprek gegaan. Daarover zullen we nu, vandaag, een brief sturen. Daarin zal staan dat we deze week uitsluitend willen hebben. Dan kan ik u, maar vooral ook de mensen thuis hopelijk eind deze week blij maken met het feit dat het noodfonds er toch gaat komen.

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Ik ga hiervoor niet mijn tweede vraag gebruiken. Ik vroeg heel specifiek naar TenneT.

De voorzitter:

Maar die gaat u bij dezen wel gebruiken!

Mevrouw **Kröger** (GroenLinks-PvdA):

Nee, voorzitter, ik vroeg héél specifiek naar TenneT. Het is ook de rol van de voorzitter om ervoor te zorgen dat er antwoord op de vraag komt.

De voorzitter:

Nee, nee, nee, ik kan op deze manier geen tweede vraag toekennen, want dan wordt het een gekkenhuis.

De heer **Dekker** (FVD):

Is de staatssecretaris het met mij eens dat het noodfonds eigenlijk een noodoplossing is, en dat we in feite met al deze problematiek te maken hebben omdat die belasting, met name op gas, zo ontzettend hoog is? Wij hebben op dit punt een van de hoogste belastingniveaus van Europa. Zouden wij parallel aan het organiseren van dat noodfonds — want dat moet nu tijdelijk echt gebeuren — niet tevens kunnen werken aan het verlagen van de belastingen op dit punt?

Staatssecretaris **Nobel:**

Ik ben het in die zin met de heer Dekker eens dat het noodfonds — het woord zegt het al — een noodfonds is, en dat we er verstandiger aan hadden gedaan om na die twee jaar direct een andere oplossing te vinden. Dat noodfonds is de manier waarop we uiteindelijk op een hele snelle manier het geld bij die huishoudens kunnen krijgen die de energierekening moeten kunnen betalen. Dan heb ik het over die lage inkomens en die middeninkomens die nu moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen. Tegelijkertijd is het noodfonds nog steeds de snelste manier om dat te doen. Dat is de reden dat ik daarmee door blijf gaan. Ik begrijp uw vraag over de belastingen, maar daarvoor verwijs ik eigenlijk naar het antwoord dat ik de heer Eerdmans net gaf. Volgens mij is die discussie breder dan alleen het noodfonds dat nu ter sprake is in de Kamer, en de huishoudens die we nu met elkaar proberen te bereiken. Uiteindelijk zijn die hoge energieprijzen en die hoge energierekening iets wat echt heel erg gevoeld wordt, zowel door ondernemers als door mensen thuis.

De voorzitter:

Bij dezen. Tot zover. Dank aan de staatssecretaris voor zijn aanwezigheid en zijn deelname.